

Ольга Орлова

Печорін на сучасному екрані

Шлях роману М. Лермонтова в кіно має багаті традиції. Майже кожне десятиліття кіномитці створювали нового Печоріна, намагаючись пояснити неоднозначний характер героя, висвітлити складні психологічні та філософські проблеми твору. Ще 1966 р. режисером Станіславом Ростоцьким був створений фільм «Герой нашого часу», до якого увійшли частини «Максим Максимич», «Бела» і «Тамань». Центральною постаттю у фільмі режисер зробив образ «маленької людини» – Максима Максимича, а Печоріну тоді дісталася роль другого плану. Талант режисера і чудова акторська гра Володимира Івашова дозволили уникнути прямолінійності у трактуванні головного героя, проте загальна концепція екранізації значно відрізнялася від роману М. Лермонтова.

Кадр із фільму «Герой нашого часу». Режисер С. Ростоцький. Печорін – В. Івашов (СРСР). 1966 р.

Найповнішою кіноверсією роману М. Лермонтова «Герой нашого часу» є шестисерійний фільм режисера Олександра Котта (2006), де збережено всі сюжетні лінії твору і відтворено складний психологічний малюнок особистості Печоріна. У фільмі сильніше, аніж у романі,

підкреслено буквальне значення слова «герой», адже Печорін нерідко виглядає на екрані як «супергерой». Роль Печоріна виконав популярний актор – Ігор Петренко. Він зіграв героя М. Лермонтова дуже переконливо і щиро, наблизивши обаз Печоріна до сучасного глядача. Творці фільму у деяких епізодах відійшли від тексту роману М. Лермонтова. Щоб підкреслити військову звитягу і сміливість героя, до фільму додали сцени з Кавказької війни і дуель Печоріна в Петербурзі. Водночас герой фільму – людина творча, він єдиний серед свого оточення, хто відчуває справжні почуття, бачить і цінує красу, володіє літературним талантом, відчуває потребу спостерігати і проаналізувати людей, а себе самого – найбільш безжально.

*Кадр із фільму «Герой нашого часу». Режисер О. Котт. Печорін – І. Петренко.
(Росія). 2006 р.*

Кадр із фільму «Герой нашого часу». Режисер О. Котт (Росія). 2006 р.

Оригінальне рішення екранізації роману запропонував режисер Роман Хрущ (родом із Харкова) у фільмі «Печорін» (2011). Смертельно хворий Печорін повертається з Персії, у мареннях-снах до нього приходять доктор Вернер, Віра, Ундіна. Хронологія уривчастих спогадів відтворює композиційний прийом М. Лермонтова – порушення хронології подій, щоб представити читачам героя у різних ракурсах. У мареві видінь Печорін

бачить картини з минулого, і ці видіння сприймаються ним як пізнє каяття. У кінофільмі багато візуальних символів: пустеля, пісок, гори, вода, комахи. А ще багато символічних звуків, які нагадують шум вітру, дощу, скрип колес...

*Кадри з фільму «Печорін». Режисер Р. Хрущ. Печорін – С. Рядінський (Росія).
2011 р.*

Трейлер:

<https://www.youtube.com/watch?v=9JyYJAeVS-g>